

אלכס בן אברהם

(אלכסנדר גרזון)

שירים

חלק ראשון

2011

ממחזור "האמת"

ללא תגובה

שם שום דבר לא מחכה?
תעבור הנשמה
לבשר של יצור אחר?
האם קיים הגהנום? וגן העדן?
תבין-תמצא בעצמך
מה מסתתר מעבר לגבול המחריד!
הרבה ספרים קראתי,
עם חכמים דיברתי
וחיכיתי לתשובה.
נשארתי בלי כוחות
וביקשתי מן הבורא את כל,
לתת לי את ההכרה הנכונה הזאת.
ושאלתי מאז:
האם ההכרה היא אסון?
וקראתי שוב ללא ענווה
רק "כן" או "לא"
לא יותר!
לא ענה לי הקדוש ברוך הוא.
העולם מיוחד, אחר,
שם, מעבר לגבול הארצי,
ייתכן מחכה לנו כל הימים:
להם המעטים שידעו,
להם שהאמינו וחיכו,
להם שהטו את האוזן לנצח.

הדפנות

יש לאמת ארבעה דפנות.
הדופן הראשון קוסם בשקיפותו-
שואף אליו גאון מקטנותו,
כל חייו יקדיש למדע.

בדופן השני זוהר זהב,
יופי בלתי אנושי
מעיר את הנשמה
מאפלה בדופן הזה

למרות שאין זוהר לדופן האפור,
הוא רך, חלק וחם.
הוא מרגיע כל נשמה על ידי הדת,
ויש לו בסתר שורש של טוב ושל רשע.

אבל רק הרביעי הוא יפה להפליא:
מסתיר מאחוריו את סוד האהבה.
רק למעטים יש כניסה לדופן הזה
אשר צבעו אינו ידוע.

הלגלגן-בדחן לא מאמין באהבה,
המשורר שר לה את ההמנון,
העשיר מודד אותה בכסף
והחכם נותן לה את שכלו.

בחיפוש הגורל
אחר ההנאה המיוחדת,
הסתובב הקרנבל העולמי
סביב לדפנות החביבים האלה.

רוב הפעמים היו במאות הקודמות
כשהקרנבל המשתטה
את בדולח האידיאלים הקדושים
שיבר באמצעות פטיש הכעס.

אבל המאה העשרים האכזרית
הזיזה ואת הדפנות סיבכה.
באה הדקה האימתנית:
האנושות מאבדת את עצמה.

בפעולות נמרצות ודחופות
השתלבו בטלטול האחד
גם החוטא הלא מתחרט
וגם הקדוש הלא מוכר.

ארבעה הדפנות הם השידול,
אבל האושר הכללי הוא באחד:
אלוהים הוא האהבה - וזה גאולתנו!
עוד לא ירעד כדור הארץ...

הבעת תודה

מודה אני לפניך, השוכן במרום,
על ימים וחלומות, על אור וחושך,
על כל רגע שנתת לי,
על קירבתך לליבי.

על שאפשרת לי להתענג
בטבע, עם מוסיקה ויין,
על שיכולתי להגיע
לסביבה מצפה וקרובה.

על ששורות מלבי
יכול אני לעיתים לחרוז,
על סוד האמת העמוקה-
שלא יכולתי להבין בשכלי.

שיגעון

ביום בהיר של ניצנים תופחים,
המשוררת הזועמת יותר ויותר,
זרתה את האנשים השקטים
באפר המבהיל של השורות הלוהבות.

ממושמעים לכישרונה האזינו
בזעזוע מעריצי המוזות
ובעולם החולני ריחפו
חושך ומוות שכרתו ברית בינם.

פתאום ראו כולם: על קצותיה האינסופיים
של הרחבה הכוזבת
אנו רוקדים, מתנדנדים על הגבול
בין החיים לבין הריק.

האפר השחור שכב על כדור הארץ,
קרן השמש לא נגעה באדמה
והמלים המשוגעות האלה
שרפו את המאזינים באש הגיהנום.

יחד עם כולם הייתי מדוכא
מכוח השירים המפליאים.
הצטמקו לנקודה החלל והזמן
התרבו החטאים הכבדים.

אבל אספתי את כוחותיי האחרונים
וקראתי לאל עליון ללא מילים -
וראיתי שהאנשים בעולם יפים,
שחיים נהדרים – והעולם הזה
מלא אור.

נשמה של אדם

נשמה יחידה יש לאנושות.
הנשמה הזאת היא של אדם אבי אבינו,
אך לא טובה היא בשל פיצולה,
ומתסקת היא יותר ויותר בעקשנות.

התפצלה אי אז לשש מאות אלף,
והיום היא מונה מיליארדים.
הנשמות פוחתות וקשה יותר לספור אותן
ואלוהים דואג ועצוב יותר ויותר.

חיה רעה נוהמת בגופו של האדם,
נוהמת בשיר, מסר ומעשה,
נוהמת בכל מיני פרסומות,
נוהמת באהבה, אפילו במילות תפילה.

ככל שהנשמות קטנות יותר, הצעקה חזקה יותר,
ויותר חזקה החרדה של מי שיכול לשקול ולקרוא:
התעוררו! כל כך קרוב הרגע הנורא,
כשיאזלו האהבה וחסרונו של השם.

המטוטלת

המטוטלת מתנדנדת חרש,
מכות הגורל מעניקה לרבים.
רק אוזן החוטא ביותר
יכולה לתפוס את סיבובה.

המטוטלת מתנדנדת, מצלצלת,
מתנות הגורל מעניקה לרבים,
רק נשמה טהורה של עולל
יכולה לגלות את סיבובה.

היא מפחידה והיא חסרת רחמים.
היא בדחנית טובה ושובבה,
יש בה מוסיקה של השיר האהוב
וערב האירועים המחרידים.

מתחת לסערה

האמיני: הסערה השתוללה,
רועמת באש,
כדי לחלצך
סמכי עלי.

כדי שאבין ברגע הקדוש ההוא
את עצם ההויה:
בכל העולם האין סופי -
רק את ואני.

השקר

נולד מפחד וכעס
או מאיבה מיוחדת,
או מקנאה שפלה ועלובה.
לא תמצא בעולם נורא ממנו.

הוא מכבד רק את עצמו,
הוא מפריד בין ידידים,
מתחיל מלחמה גדולה
ויורה ללבם. הוא השקר.

ממחזור "השיר על רוסיה"

הזיכרון של רוסיה

האם אפשר לשכוח את רוסיה?
האם אפשר להפסיק לאהוב אותה?
הלא שם רגליי היחפות
למדו ללכת על פני כדור הארץ.

שם כוכבים שרו על נצח,
על הקדושה לחשו העלים,
מלים מלבי לקולמוס גלשו,
לשיר ראשון נאספו.

שם קברי הוריי,
שם ידידיי הקרובים, האהובים
בזיכרון ליבי.
את כל זה אי אפשר לשכוח לפתע.

שם הכרתי אהבה ורעב,
שם נעשיתי לאב ולסב,
הייתי צעיר באמונה תמימה,
הייתי זקן בחכמה נרדמה.

אל תקנאי, הוי ארץ קדושה.
אשבע לך בכאב ליבי:
אוהב אני אותך בכאב עתיק
ואוהב את רוסיה בכאב חדש

הסערה על נהר אירטיש

השתרכתי לבד לאורך הגדה,
עם כאב בנשמה ומחשבות מרות,
וכאילו חוזר קולן
על אירטיש הסערה רעמה.

היא ירתה ברקים,
רעמה ברעמים כבדים,
קצצה בגשם, עירפלה את הראייה,
אבל אירטיש זרם בין הגדות.

הוא דהר על מים עכורים,
כדי להתמזג עם אחותו הגאה,
הוא חיזק את אוב הכבירה,
למרות שאיבד בעצמו את מימיו לפעמים.

והלכתי לאורך הגדה,
מתחת לסערה עד שיגעון,
וגל העופרת של אירטיש
צחק עליי בקדרות.

סערת נשמתי
דמתה לו שטויות קטנוניות
דמעת הזעם החלושה –
מים חמים מלוחים.

חצי המאה חלפה במדינה אחרת,
כשהסערה הפראית רועמת,
אני ממחר בעקבות הגל של אירטיש,
הולך לאורך הגדה.

לולדימיר ואנין

ולדימיר פיודורוביץ' ואנין,
השכן החביב שלי בצ'רנבו
בין הזיכרונות שלי
השארת אות בהיר ביותר.

אני זוכר שלא חסכת מזמנך
מיהרת לעזור לי- תמיד,
כאשר לא היו לי מספיק כוחות
להסתדר עם עבודתי.

בימי עצבות כאילו ידעת,
הזמנת אותי כאורח
ואת הוודקה לכוסית הוספת
וכיבדת בנדיבות.

ואני רחוק מהעיר קרסנוגורסק
כבר העשור השני
מברך את הכנסת האורחים
באור שונה, בצע של ידידות.

התזכורת

אהבתי את רוסיה בשקיקה:
יערות, נהרות ועמקים,
ההמראה של אגדה וצליל בילנה,
ולהט עמוק של נפשות רוסיות.
מילדותי נדבקתי בליבי
לשירה ולפרוזה רוסיות,
ניסרתי יער בעתות הקור
ושרתי את השירים הרוסיים.

אולם אם העזתי לפתע לשכוח
שדם שלי הוא עברי, אחר,
מיהר נבל להכות את עצבותי
כדי להזכיר את "אשמי".
גורלי הוא היה "מספר חמש":
מבלי לראות ולהכיר אותי,
רק שנאה אותי בשאלון,
משהו שרט: לסרב!

בילדותי כעסתי, נלחמתי,
אחר כך התרגלתי: מה לעשות?
ופתאום כבר לא יכולתי להישאר:
הדלת נפתחה לבסוף:
על ידי כנפיים חזקות של "אל על"
הגעתי לאולם המזרחי,
ורוסיה בהירה, בעיניים תכולות
כאילו מתרחקת יותר ויותר.

נושם את ארץ ישראל,
מעריץ אותה ללא עייפות.
ונרדם הזיכרון הגורלי:
החלום מתקיים במציאות.
חביב לי עמי האגדי,
דמות הארץ המובטחת,
אך בא חלום בלתי קרוא,
ברגע לילה פורס כנף.

בחלום ההוא יש מעוף הנוער,
חיפוש מֶרֶאָה תעתועי העזה,
מדע האכזבות,
עונג הידידות, כאב הדאגות.
בחלום יקומו אבי ואמי,
ובית שמזמן נחרב,
פני מוסקבה של מליון חלונות
ושיר שניסיתי לכתוב.

הבנתי: השנים המובחרות
חיות מאושרות עמוק בנשמה –
ומחכות ללילה חסרות סבלנות.
הן, רוסיות תמיד.
במולדת העתיקה שלי
בחלום אני בוכה על רוסיה -
אמנם המושג הגאה "יהודי"
שם נשמע אחרת.

הסתיו

האח! אתה! הסתיו הזהוב!
העצב חמוד – חגיגי!
ציפורים מתאנחות בלעוף לדרום,
עוזבות את רוסיה נאלמה.

פג אני: בפליאה מאושרת,
מוקסם מעלים בצבעי הקשת
במבטי קולט את ההתגלות,
בליבי שומע את קולך, סתיו!

הוא לוחש בעלים נפולים,
מצלצל חרש ללא רוח
משהו שאין להביע במילים,
משהו שמנחם ומקסים.

מתרגש בשלמות הנפלאה,
שר אני המנונים מאוחרים.
הוי אלוהים! קבל את שיר האהבה -
הבעת תודה ליופי שלך.

לא לחכמה אלא לנשמה הוא מובן,
היופי שבכל מקום ובכל דבר:
המיתרים המצלצלים ינעמו לנו
אם נושאים בלבבנו את השם.

על ה"ויצ'ורקה"

על הויצ'ורקה שמח
שעה קלה אחר שעה,
בצלצול השירים
ובריקוד הרוסי התחרותי.

ובפינה רגז
בחור מסורבל,
שלח מבטו
בבחורה המהודרת.

היא בעיניה הערמומיות
מצמצה בלהט,
עברה כמו בת זוג של טווס
מעל הכיכר הרחבה.

לנגן מפוחית בעדינות
הניעה ראשה,
בשיר ובריקוד
עוררה את הלבבות.

בקנאה לרוקדים,
מאהבתו מבוסס,
הבחור הזעים פניו בעלבון
חזק יותר ויותר.

ולא ידע הוא, כל כך מסורבל,
שמוצא הוא חן בעיניה –
בעיני היפיפייה
המהודרת והתמירה.

ממחזור "הארץ המובטחת"

שיבה

אני משוטט ברמת השרון בלילה.
הלבנה תלויה באופן מוזר, לא רגיל בשבילי,
לוחש בחשק ובמתיקות ללב סובל
דממה דרך אוושה הנשמעת בקושי.

ושיגעה אותי ברמת השרון
רוח הבלהות של ריח מופלא,
היא מולידה בנשמה זרימות של הרמוניה,
שמתמזגות עם השיר של התהום הלילי.

מעלי מרחפים בעצב ובקפדנות
נשמות בנות אלפי שנים.
מעלי ובי הכוח האלוהי האין סופי
והאור שאין להשיגם.

הו ארץ קדושה! הו נס עולמי!
בחרישות הזאת, העדינה והמפחידה
אינני האורח, אלא בנך השולה את ההמנון המרהיב
ממצולות נשמתי הנדהמת מן הפגישה.

חזרתי הביתה אחרי נדידות ממושכות,
אחרי מאות שנים של חלום בלהות,
אחרי מאות רבות של סבל כביר -
ולנשמתי העייפה שב האביב.

חלון השמים

על כדור הארץ הזה,
השלישי מהשמש,
יש סביבה של ניסים.
בה יש עיר קדושה ומכובדת,
ירושלים,
חלון השמים.

יהודים, נוצרים ומוסלמים
את העיר
בחרו
כעיר קודש.
מאות שנים
לחשו: ירושלים...

והנה אנו על סף המאה
שבה האנושות
מחכה בדאגה רבה:
האם יתקיים המין האנושי האחד
או יימחה
מעל פני האדמה.

לגן העדן בכדור הארץ, או לשאול
פנינו מועדות?
נסתרת התשובה
חלון השמים – ירושלים.
אליך זועקים.
אין בעולם כמוך.

הרוח

באותה שבת
בא לבית הכנסת שלנו
אדם בלתי מוכר
בבגד עשוי בצנעה.
רק עיניו נתנו חיים
לפניו רזים וסחוטים:
הייתה בהם אש אמונה גדולה.
הוא קם - גבוה וזקוף
מפליא.
הוא קם לבד -
והושיט את ידיו הרזות
בתנועה מתחננת, קוראת,
צוהלת ואצילה
אל על.
וביטא בקול דומה לרעם,
מחוץ לנוסח התפילה הכללית
הידועה לקהל מזמן,
את המלים המוכרות:
- ברוך אתה יי
אלוהינו מלך העולם!
ופנה אלינו
ואמר בארמית העתיקה:
משיח מתקרב!
תהיו ראויים, בני אבות קיבלו את התורה,
למען שיתקיים:
באחדות ואהבה אין סופית
לעמכם ולה'
ובתקווה תחדשו נשמותיכם לנצח.
ואת עשרת הדברות מלוחות הברית
לא בעצלתיים וללא היסוס
שימו
כמטרת חייכם
והיו מודרכים על ידם.
אמרת.
ומיד נעלם הזר ההוא המוזר,
אדם רגיל
בבגד עלוב.
ונשתררה דממה גמורה
בין מי שעד הרגע התפללו
כל כך רגיל.
רגיל ובשלוה
שכבר לא תהיה.
ראיתי ושמעתי את כל הזה
אולם לא גיליתי נכונות
לשאול מאחרים
האם גם הם ראו
או רק אני לבד
הייתי עד לתופעה נפלאה,
מנותק מתפילת הקהל
(מה שלא הייתי צריך לעשות) ...
אבל מאותו רגע
אני רואה בבהירות
את העיניים
ושומע את הקול ...

חיילת

עדינה, תמירה, גבוהה
נמנמה על המושב שחורת עיניים,
אוזניים ורודות קטנות,
על ידם – תלתלים מסולסלים.

רצועה מחבקת את שערה,
כאהוב בלילה חסר שינה
תת מקלע ישן, נשמע לידה,
ישן גם סוסון הים השחור כפיח.

וכמו ברק נמרץ נכנסה לנשמתי
הדמות הנהדרת:
לא חיילת מנממת על המושב –
זוהי נשמתה של ארץ ישראל.

רחוב הזית

האוטובוס נוסע ברחוב הזית.
כאן הכרתי את שולמית,
זו שהלכה לעולמה כל כך מוקדם,
מי שעזרה לאנשים רבים.
לילדים – להתחזק בדרך החדשה,
להורים – למצוא עבודה ודירה.
הייתה שולמית במועדון "התקווה"
כידידה אהובה. כל כך כואב לי
אבדה בלתי חוזרת לנו העולים!
את זיכרונה בלבנו שומרים...
האוטובוס נוסע ברחוב הזית,
אני רואה ושומע אותך, שולמית!

ממחזור "הגיבורים"

יום הניצחון

היית אוקראיני ורוסי,
קזכי, בן גרוזיה ויהודי,
מנהר וולגה הגדולה וטונגוסקה,
גם מהרים וגם משפת הים.

מלא בלהבת אהבה
אתה, חייל, נחלת את הניצחון.
שילמת בחייך ובדמך
עבור המסדר הגאה בעתיד.

השלכת את דגלי חיילות האויב
ללא מילים נמלצות ובבהילות.
מיליונים ומיליונים בירכו
את מעשה גבורתך.

חייל, גיבור המלחמה הגדולה,
הצלת את כדור הארץ מן הדבר.
שחררת לאומים,
אנו קדיים לך.

אם ברוסיה אתה, או בארצות הברית,
אם בחרת את ארץ ישראל כביתך,
אנו נשתה לחייך, חייל,
את הגביע המלא על גדותיו.

ולא נשכח להזכיר את נשמות
אלה שהוכרעו במכה גורלית.
לאנשים שהלכו לעולמם בטרם עת,
נדליק נר זיכרון.

מילה על האישה

את השורה הפשוטה שלי
אכונן למטרה אצילה:
אני שר את שבחי האישה
היום, ביום הבינלאומי.

***

על שנתנה בשרה ודמה
בדאגה, אהבה ורטט,
על שילדה בנים,
ונענעה ערשם בלילות חסרי שינה.

על שהיא את אש החשק
בנשמתו של גבר מדליקה,
על שלא תיתן ליפול
למי שפתאום מאבד את כוחו.

על שכבעלה, יחד איתו
מושכת בעול החיים הקשה,
על שיקרה היא כפליים
בשנות שיבתה,

על שבכל מקום הוא בראש
מי שראוי לאהבה הקדושה,
על שעל החד היקר
הלוחם הגאה בוכה כמו ילד.

אני מהלל את בת חווה על כל:
על נשיקה ועבור כל רטינה,
על חוש הבישול -
אל אי הבנת התפקידים הגבריים,
על שבחיבה, בעזרת ידה,
מרחיקה את העייפות המרה.

***

על זה שכל אחד שעלה
בגורלו, הוא זכה בכזו.